

JOHANN STRAUS NETOPIR

Poročilo

MOJE MNENJE

Opereta Netopir mi je bila kar precej všeč. Pred predstavo sem si mislil, da bo samo še ena "dolgočasna" operna predstava. Toda mislil sme narobe. Netopir je vse kaj drugega, vsebuje odlično scensko postavitvev, kustumografijo, vokale, inštumentalno spremljavo, ...

Najbolj sem bil navdušen nad izjemnimi kostumi. Prav kustumografija na odru pričara nekakšen drug svet, drugačen od današnjega. Skozi to področje se tudi opazi veliko razliko med revnimi in bogatimi ljudmi.

Pripravljalci operete so veliko truda vložili tudi v scensko postavitvev. Meni se je najbolj vtisnila v spomin druga scena. Ta je bila po mojem mnenju tudi najbolj zahtevna za postavitvev, vendar scenaristi so dobro opravili.

Ker že zelo dolgo časa nisem bil v operi, sem kar malo pozabil na samo petje v tej kulturni ustanovi. Presenetila so me predvsem dekleta, s svojim izredno visokim glasom. Kljub temu da so pele visok glas, sem vseeno lahko razumel njihovo besedilo. Petje je bilo prijetno in ne napadalno, kot se to rado zgodi pri tej glasovin višini.

Nenazadnje moram pohvaliti tudi orkester Opere in baleta Ljubljane. Zelo me je impresioniral dirigent, ki je skoraj skozi celo predtavo kar skakal po svojem malem odrčku. Celotna zasedba mu je ubrano sledila.

STROKOVNI DEL

Opera je vsekakor ena najbolj kulturnih ustanov pri nas in po svetu. Prav zato se moramo v operi obnašati več kot lepo. Pred predstavo se moramo posesti na svoje sedeže, ugasniti mobilne telefone, oddati plašče, ... Med predstavo pa se ne sme pogovarjati, povzročati kakršnih koli glasov, ... Sama vsebina operete je razdeljena na tri dejanja.

PRVO DEJANJE (soba v Einsteinovi hiši)

Adela bere pismo svoje sestre, ko zasliši glas oboževalca njene gospodarice Rozalinde. Prav v tem trenutku pa skozi vrata privihra Rozalinda. Adela je v pismu prebrala, da je zvečer ples in da je povabljena. Prosi milostljivo za prosto popoldne a ta ji ne ugotovi. Nato skozi okno pride Alfred. Rozalinda se mu ne more upreti a ga nažene, ker zasliši prihajajoče korake. Pred odhodom ji Alfred obljubi, da se bo zvečer spet vrnil.

V sobo vstopi Rozalindin mož Einstein ves poklapan, z njim je še njegov odvetnik. Einstein se z pravnikom pošteno spre, saj so mu na sodišču zvišali kazen na osem dni. Odvetnik odide. Einsteinu se pridruži še dr. Falke. Ta mu predlaga, naj gre v zapor naslednje jutro, nocoj pa se mu pridruži na zabavi pri Orlovskem. Einstein je tega zelo vesel. Pred odhodom k Orlovskemu se zlaže Rozalindi, da gre v zapor. To se ji zdi zelo nenavadno, saj se njen mož oblekel zelo elegantno. Vseeno mu verjame. Ko odide pokliče Adelo in ji dovoli večerni izhod. Prebrisani Falk, ki je v Idinem imenu sam napisal pismo Adeli svetuje Rozalindi, naj se obleče v madžarsko grofico, pride na zabavo in vidi kakšen je njen mož v resnici. Pride Alfred, ki si obleče gospodarjevo domačo haljo in se vede kot gospod. V tem trenutku se pojavi direktor zapora Frank, ki pravi da je prišec po Einsteina. Ko zagleda Alfreda oblečenega kot gospod, ga odvede na postajo.

DRUGO DEJANJE (zabava pri knezu Orlovskemu)

Sestri na zabavi ugotovita, da pisma, ki ga je prejela Adela, na napisala Ida. Falke Orlovskemu pojasni, da je pripravil prav posebno potegavščino, ki jo imenuje NETOPIRJEVO MAŠČEVANJE. Takoj zatem mu Adelo predtavi kot Olgo, čeprav mu pojasni, da je to v resnici Einsteinova sobarica. Kmalu pride še direktor zapora Frank, ki ga Falke predstavi kot viteza Chagrina. Zabavi se kasneje pridruži še Rozalinda preoblečena v Madžarsko grofico. Einsteinu je tekoj všeč in jo poskuša zapeljati s svojo urico, s katero je pridobil že več deklet. Izkušena žena mu jo kmalu izmakne. Zabava je na višku, vsi plešejo in pijejo. Einstein zbrani družbi pove, kako se je po pustni zabavi pošalil na Falketov račun. Falke je bil zelo pijan in Einstein ga je takega pustil v gozdu. Zjutraj je moral "netopir" pešačiti celo pot do doma ob tem je bil deležen posmeha. Od takrat pa mu pravijo Netopir.

TRETJE DEJANJE (urad direktorjam zapora)

V uradu se paznik Frosch prereka z Alfredom, ker mu gre njegovo petje že pošteno na živce. Kreganje ustavi Frank, ki na svojem stolu malo zadrema. V ured prideta Adela in Ida, prosita ga za denarno pomoč pri šolanju petja in igre, razkrije mu tudi, da je v resnici sobarica pri Einsteinu. Frosch napove prihod Einsteina, Frank dekleti hitro skrije v eno od celic. Ko Einstein Franku razkrije svoje pravo ime ta kar ne more verjeti, saj ga je še včeraj vtaknil v celico. Einstein želi videti svojega dvojnika, vendar ga ne sme. Pojavi se njegov odvetnik, s katerim si zamenja oblačila in tako lahko vidi svojega klienta. Takrat pride v zapor tudi Rozalinda. Einstein kot odvetnik zaslišuje ženo in Alfreda in se jima v navalu razkrije. Ogorčena Rozalinda mu pred nos pomoli njegovo uro. Frosch iz celice izpusti še Adelo in Ido. Falke pa v urad privede Orlovskega in ostalo družčino. Na koncu se Einstein in njegova žena pobotata, Orlovski Adeli obljubi denarno podporo. Vsi skupaj nazdravijo s šampanjcem.

JOHANN STRAUSS ml.

25. oktober 1825, St. Ulrich, danes del okrožja Dunaj-Neubau, Avstrija, † 3. junij 1899, Dunaj

Njegov oče Johann Strauss starejši mu je namenil kariero uradnika, toda mati mu je omogočila glasbeni študij pri učitelju basu Hofmannu. Kmalu potem je prekinil stike z družino in začel nastopati na koncertih. Že njegov prvi nastop v Casino Dommayer (15. oktober 1844) je bil izredno uspešen. Turneje so ga vodile po celi Evropi in Severni Ameriki. Po smrti očeta 1849 je prevzel njegov orkester in bil leta 1863 imenovan za cesarsko kraljevega glasbenega direktorja dvornih plesov, kar pomeni, da je vodil vse dvorne plesse. To je počel do leta 1871, ko je sam zaprosil za razrešitev. Ta mu je bila odobrena, istočasno je prejel odlikovanje Franca Jožefa. Njegov naslednik je postal brat Eduard Strauß.

Do tega časa je pisal samo plesno glasbo, s čimer je utrdil sloves »*kralja valčkov*«. eta 1864 se je srečal s Jacquesom Offenbachom, ki ga je spodbudil k pisanju operet, ki pa jih je Strauss vedno imenoval *komične opere*. 10. februarja 1871 je bila premiera njegove prve operete *Indigo in 40 razbojnikov*. 5. aprila 1874 je bila premiera njegove najbolj uspešne in znane operete *Netopir*. Ta opereta je bila vzeta v repertoar dvorne opere (danes Dunajska državna opera) in je do danes edina opereta, ki se izvaja tam. Zaradi tega velja Strauss tudi za utemeljitelja »*zlate dobe dunajske operete*«. Med njegovimi deli so najbolj znani valčki in polke, ki odražajo dunajsko brezskrbnost tistega časa. Leta 1867 je napisal svoje najslavnejše delo *Na lepi modri Donavi*, v kateri je opredelil obliko dunajskega valčka. Ta valček velja za neuradno himno Dunaja. *Cesarski valček (Kaiserwalzer)* je nastal leta 1888 v čast štirideseti obletnici vladanja Franca Jožefa.